

بررسی ارتباط موقعیت اجتماعی- اقتصادی خانواده با عملکرد تحصیلی دانش آموزان با نقش میانجی اضطراب تحصیلی در میان دانش آموزان مقطع متوسطه ی شهرستان روانسر

هادی قیطولی

کارشناسی ، حقوق ، دانشگاه علمی کاربردی ، روانسر

اداره آموزش و پرورش شهرستان روانسر

Hadi621362@gmail.com

چکیده

خانواده ها از لحاظ اقتصادی، اجتماعی، دینی و ... تفاوت های بسیاری با یکدیگر دارند. خانواده مکانی است که در آن آموزش فراتر از مدرسه انجام شده است. به عنوان واحد اساسی اجتماعی خانواده ای با تحصیلات و سنت خوب می تواند محرکی برای توسعه باشد از این رو هدف این پژوهش مدل یابی ارتباط موقعیت اجتماعی- اقتصادی با عملکرد تحصیلی با نقش میانجی اضطراب تحصیلی در میان دانش آموزان مقطع ابتدایی بود. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل همه ی دانش آموزان مقطع متوسطه ی شهرستان روانسر در سال تحصیلی 02-03 است که شامل 1847 دانش آموز است. از طریق جدول مورگان 304 نفر با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای انتخاب شدند. برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه مهارت زندگی پرسشنامه اشتیاق تحصیلی و استفاده شد. نتایج حاصل از تحلیل مسیر نشان داد که هرچند کل مدل از برازش نسبی برخوردار بود و ضرایب همبستگی از موقعیت اجتماعی- اقتصادی به سوی عملکرد تحصیلی معنی دار بود، در کل اضطراب تحصیلی نمی تواند به عنوان متغیر میانجی بین موقعیت اجتماعی- اقتصادی و عملکرد تحصیلی باشد همچنین ضرایب استاندارد و سطح معنی داری برای مسیر موقعیت اجتماعی- اقتصادی به عملکرد تحصیلی می توان با اطمینان 95 درصد بیان کرد که مسیر مستقیم این متغیرها معنی دار بوده و موقعیت اجتماعی- اقتصادی بر عملکرد تحصیلی تأثیر مستقیم و معنی داری دارد.

کلمات کلیدی: موقعیت اجتماعی- اقتصادی ، اضطراب تحصیلی ، عملکرد تحصیلی

مقدمه

تحصیلات در دوره ای که در آن شکوفایی ذهنی و روانی صورت میگیرد از اهمیت بالایی برخوردار است دانشجویان و دانش آموزان درگیر فعالیتهای تحصیلی هستند که نیازمند، تمرکز یادگیری حل مسائل و حافظه ی خوبی هستند اما فضای تحصیلی و شرایط روزمره زندگی ممکن است باعث بروز استرس در دانش آموزان شود استرس میتواند تأثیرات منفی بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان داشته باشد. بنابراین بررسی رابطه بین استرس و عملکرد تحصیلی در دانش آموزان ابتدایی اهمیت بالایی دارد. در دنیای امروز استرس به عنوان یکی از مسائلی که بیشترین تأثیر را بر زندگی افراد دارد شناخته شده است. استرس میتواند از طریق شرایط محیطی یا وضعیتهای ذهنی به وجود بیاید و بر مجموعه احساسات عملکرد و سلامت فرد تأثیر مستقیمی داشته باشد. این تأثیرات در حوزه های مختلفی از جمله تحصیل و عملکرد دانشجویان و دانش آموزان به خوبی قابل مشاهده است. یکی از طبیعت استرس، تندی و بروز ناپیوسته آن است که میتواند تأثیرات طولانی مدتی بر روی افراد بگذارد رابطه بین استرس و عملکرد تحصیلی دانش آموزان یک موضوع جذاب و ارتباط مستقیمی با فرآیند یادگیری دارد استرس به عنوان یک واکنش طبیعی در برابر فشارها و نگرانیهای زندگی میتواند تأثیرات قابل توجهی بر روی فعالیتهای روزمره افراد داشته باشد و در مورد دانش آموزان می تواند بر عملکرد تحصیلی و پیشرفت تحصیلی آنها تأثیر بگذارد. روابط استرس و عملکرد تحصیلی به طور گسترده مورد مطالعه قرار گرفته است و نتایج تحقیقات نشان میدهند که وجود سطوح بالای استرس میتواند منجر به کاهش عملکرد تحصیلی شود. استرس میتواند تأثیر مخربی بر روی حافظه و تمرکز دانش آموزان داشته باشد که میتواند به کاهش توانایی یادگیری و درک مطالب منجر شود. همچنین استرس میتواند باعث ایجاد اضطراب و نگرانی شود که میتواند خود باعث کاهش عملکرد تحصیلی شود.

علاوه بر این استرس میتواند تأثیرات فیزیولوژیکی نیز داشته باشد که میتواند عملکرد تحصیلی را تحت تأثیر قرار دهد. به عنوان مثال، سطوح بالای استرس میتواند منجر به افزایش ضربان قلب و، تنفس ترشح هورمون استرس و تغییرات در فعالیت مغزی شود که همگی ممکن است تأثیرات منفی بر روی تمرکز و قدرت تمرکز دانش آموزان داشته باشد. به همین دلیل مدیریت استرس در دانش آموزان اهمیت بسیاری دارد راهکارهایی مانند آموزش مهارتهای روان شناختی تمرینات تنفس عمیق و مدیریت زمان میتوانند به دانش آموزان کمک کنند تا استرس خود را کاهش داده و باعث بهبود عملکرد تحصیلی شوند. همچنین ایجاد یک محیط آموزشی حمایت کننده و ارائه منابع و پشتیبانی مناسب نیز میتواند در کاهش استرس و افزایش عملکرد تحصیلی تأثیر گذار باشد.

با این حال تحقیقات موجود نشان میدهد که رابطه بین استرس و عملکرد تحصیلی دانش آموزان واقعی است و مدیریت استرس می تواند نقش مهمی در بهبود عملکرد تحصیلی آنها ایفا کند. کلیات کلیدی استرس : عملکرد تحصیلی دانش آموزان ، محیط ، حافظه و اضطراب میتواند بر حافظه دانش آموز تأثیر گذار باشد وجود استرس و اضطراب میتواند باعث کاهش حافظه کوتاه مدت یا طولانی مدت شود و به تأخیر در فرآیند یادگیری و بازخوانی اطلاعات منجر شود. اضطراب میتواند تأثیر منفی بر اعتماد به نفس دانش آموزان داشته باشد وجود اضطراب میتواند باعث کاهش اعتماد به نفس و انگیزه تحصیلی شده و دانش آموز را از انجام وظایف تحصیلی بازدارد. عملکرد اجرایی اضطراب میتواند تأثیر منفی بر عملکرد اجرایی دانش آموزان داشته باشد. عملکرد اجرایی شامل مهارت های اجرایی مانند تنظیم هیجان ، کنترل ، خود توانایی حل مسئله و برنامه ریزی است . اضطراب میتواند این مهارت ها را تحت تأثیر قرار داده و عملکرد اجرایی دانش آموز را کاهش دهد. رفتارهای مقابله با اضطراب و نحوه مقابله دانش آموزان با اضطراب نیز میتواند بر عملکرد تحصیلی آنها تأثیر گذار باشد. روشهای مقابله غیر مناسب مانند اجتناب از مواجهه با وظایف تحصیلی ، فرار یا استفاده از راههای هم دستی نه مناسب مانند استفاده از مواد مخدر میتواند به کاهش عملکرد تحصیلی منجر شود. مهم است بدانید که هر دانش آموز ممکن است در برابر اضطراب به طور مختلف واکنش نشان دهد و عوامل مختلفی میتوانند در تأثیر این رابطه نقش داشته باشند ، همچنین باید توجه داشت که این رابطه به صورت دوطرفه است و علاوه بر اینکه اضطراب میتواند عملکرد تحصیلی را تحت تأثیر قرار دهد بالعکس نیز ممکن است عملکرد تحصیلی ضعیف باعث افزایش اضطراب شود. تحقیقات بسیاری درباره رابطه بین استرس و عملکرد تحصیلی دانش آموزان صورت گرفته است نتایج این تحقیقات نشان میدهند که استرس میتواند تأثیرات منفی قابل توجهی بر عملکرد تحصیلی داشته باشد در زیر به برخی از مطالعات مهم در این زمینه اشاره خواهیم کرد مهارت

های زندگی وحل مساله به مجموعه ای از توانایی ها گفته می شود که زمینه سازگاری رفتار مثبت ومفید را فراهم می آورد، این توانایی فرد را قادر می سازد که ضمن پذیرش مسئولیت های فردی واجتماعی خود، بدون لطمه زدن به خود و دیگران بتواند به شکل موثری با خواست ، انتظارات ومشکلات روزانه در روابط بین فردی روبرو گردد وبدین طریق از گرفتار شدن به آسیب های رفتاری، روانی واجتماعی در امان باشد. کریم زاده وهمکاران، 1388). در طول قرن اخیر شاهد تحولات زیادی در بهداشت و درمان وروابط اجتماعی بوده ایم. مسلماً درآینده نیز نیازمند تحولات وتغییرات بیشتری خواهیم بود. چون در پنجاه سال گذشته بیماریهای عفونی، مانند فلج کودکان، سرخک و... با رعایت بهداشت کاهش و میزان عمر انسان افزایش یافت. اما متأسفانه، فقر، مشکل مسکن ، غذا وآب سالم وسایر نیازهای دیگر افزایش یافته واختلال در محیط زیست و اختلال روانی ، اعتیاد، ناهنجاریهای اجتماعی باعث فروپاشی نظام اجتماعی است. سازمان بهداشت جهانی (1994) سلامتی را رفاه کامل جسمی-روانی واجتماعی تعریف می کند واینکه فرد توانایی سازگاری با محیط بیرون را داشته باشد. دارند، گازدا 1 وگیتنر 2 (1996) بیان می دارند که مهارتهای زندگی، برای زندگی اثر بخش ضرورت دارد و در تمام دوره های زندگی (کودکی، نوجوانی و بزرگسالی مورد نظر هستند، مجموعه کلی این اضطراب تحصیلی براساس رشد موثر در چهار بعد زندگی خانوادگی، تحصیلی، شغلی و اجتماعی می باشند که جهت پیشگیری و درمان اصلاحی به کار گرفته می شوند و مبتنی بر یک ساختار تئوریک هستند که دارای اهداف کلی مشاوره وبهداشت روانی می باشند (به نقل از پیکلسیمر، هوپر وهمکاران، 1998). اجزای اضطراب تحصیلی شامل مهارتهای خودمدیریتی ومهارتهای اجتماعی می باشد. مهارتهای خودمدیریتی فردی شامل توانایی تصمیم گیری وحل مسئله، آگاهی از تاثیرات اجتماعی ومقاومت در برابر آن، مقابله با اضطراب، خشم وناکامی وتعیین هدف خود رهبری و خود تقویت دهی می باشد. مهارتهای اجتماعی نیز بخشی از اضطراب تحصیلی است که شامل برقراری ارتباط اجتماعی، مهارتهای جراتمندی کلامی وغیر کلامی، احترام گذاشتن وافزایش شایستگی اجتماعی کودکان، نوجوانان وجوانان می باشد (بوتوین ، کانتور ، 2000). یکی از اهداف عمده آموزش وپرورش به عنوان رکن اساسی جامعه تربیت کودکان ونوجوانان سازگاریا محیط است سازگاری وهماهنگ شدن با خود و محیط پیرامون خود برای هر موجود زنده ای ضرورتی حیاتی است، تلاش روزمره آدمیان جملگی بر حول سازگاری دور می زند. هر انسان هوشیارانه یا نا هوشیارانه می کوشد، نیازهای متنوع و گاه متعارض خود را در محیطی که در آن زندگی می کند، برآورده سازد. سازگاری توانایی آمیزش، انطباق، مصالحه، همکاری و کنار آمدن با خود، محیط و دیگران تعریف شده است (ساقی و رجایی، 1387). برای متصدیان تعلیم و تربیت همیشه جای تأمل وجود داشته است که چرا برخی دانش آموزان نمی توانند خود را با محیط آموزشی و سطح انتظارات ناشی از محیط آموزشی سازگار کنند؟ چرا برخی از دانش آموزان در امر تحصیل سازگارند و برخی ناسازگار؟ چرا برخی از دانش آموزان تقلب می کنند و برخی نه؟ چرا برخی از دانش آموزان دچار مشکلات رفتاری، آموزشی و بین فردی می شوند؟ مشکلات ناسازگاری موضوع روز بوده و رابطه ی مستقیمی با افزایش فشارهای عاطفی وهیجانی و بروز مشکلات جدید دارد (میلانی فر، 1392). انسان در گستره ی زندگی مسیر پرفراز ونشیبی را طی می کند که سرشار از چالش ها وفرصت هاست و در برخورد با چالش ها از توانمندی هایش بهره می گیرد تا با موقعیت های مختلف و چالش ها وتهدیدهای ناشی از آن سازگار شود (کار (1934)، ترجمه ی شریفی ونجفی زند، 1385). بخش قابل توجهی از چالش های زندگی مربوط به چالش های تحصیلی در دوران تحصیل (نمرات ضعیف، استرس، تهدید اعتماد به نفس، کاهش انگیزش و ...) می باشد. از این رو سازگاری و انطباق دانش آموزان با این فشارها و چالش در بهینه کردن عملکرد تحصیلی دانش آموزان اهمیت ویژه ای دارد. عملکرد تحصیلی به عنوان یکی از جنبه های سازگاری دانش آموزان با فشارها و چالش های تحصیلی همواره مورد توجه دانشمندان تعلیم و تربیت قرار گرفته است؛ و از مسائل مورد توجه مدیران است. یکی از عوامل کلیدی مؤثر در موفقیت دانش آموزان، مفهوم عملکرد تحصیلی و اشتیاق تحصیلی¹ است (والکر²، 2014). در سال های اخیر، پژوهشگران مختلف در حوزه یادگیری به مفهوم اشتیاق به تحصیل، عملکرد تحصیلی و موقعیت اجتماعی اقتصادی پرداخته اند عوامل اقتصادی-اجتماعی عوامل مهمی در توسعه انسانی خواهند است. تحقیقات نشان می دهد که وضعیت اجتماعی-اقتصادی خانواده با طیف وسیعی از پیامدهای سلامتی، شناختی واجتماعی-عاطفی در کودکان مرتبط است و اثرات آن تا بزرگسالی ادامه می یابد. شواهد تجربی زیادی پیدا شده است که شرایط اجتماعی-اقتصادی بهتر خانواده، توانایی های تنظیم هیجان در کودکان تسهیل می کند (سینگ، شانکار ، 2013). سواد والدین و

¹. Academic engagement

². Walker

امکانات آموزشی موجود در منزل از مؤلفه های وضعیت اقتصادی اجتماعی است در همین زمینه برخی از محققان از هیجان ها به عنوان عوامل مهمی نام می برند که انگیزش و موفقیت تحصیلی را تبیین می کنند. نتایج مطالعات نشان می دهد که هیجان ها تاثیر مهمی بر تحصیل و یادگیری داشته است و به عبارتی آن را آسان تر ساخته یا مانع آن شده است. به روایت دیگر هیجان های تحصیلی به صورت مستقیم و غیر مستقیم با پیامدها و دستاوردهای تحصیلی یادگیرندگان جهت گیری هدف، خودپنداره، و سلامت روان و جسم، انگیزش، راهبردهای یادگیری، منابع شناختی، خودراهبردی یادگیری، کیفیت تعاملات معلم – فراگیر آموزش کلاسی، تمرکز، پردازش اطلاعات، ذخیره و بازیابی اطلاعات، یادگیری و پیشرفت تحصیلی رابطه دارند، دارد (پکران، ۲۰۰۶). از عواملی که بر هیجانات تحصیلی تاثیر گذار می باشد وضعیت اقتصادی-اجتماعی خانواده می باشد که با توجه به وضعیت اقتصادی و اجتماعی خانواده باعث هیجانات تحصیلی مثبت و منفی در دانش آموزان شده است. یکی از عوامل کلیدی مؤثر در موفقیت دانش آموزان، مفهوم سرزندگی تحصیلی و اشتیاق تحصیلی^۱ است (والکر^۲، ۲۰۱۴). در سال های اخیر، پژوهشگران مختلف در حوزه یادگیری به مفهوم اشتیاق به تحصیل، سرزندگی تحصیلی و امید به تحصیل پرداخته اند. بسیاری از معلمان ابراز کرده اند که ما دانش آموزانی مشتاق می خواهیم که موضوعات درسی مان را با آن ها سهیم شویم، دانش آموزانی که قلب ها و ذهن هایشان را مشتاقانه به فرآیند یادگیری اختصاص می دهند. این معلمان اشتیاق و درگیری دانش آموزان را به یادگیری فعال ارتباط داده و آن را یک فرآیند پویا می سازند. آنان بیان می دارند که داشتن یک کلاس مملو از دانش آموزان دارای انگیزه و مشتاق، با اهمیت است؛ زیرا اگر اشتیاق وجود نداشته باشد یادگیری اتفاق نخواهد افتاد (بارکلی^۳، ۲۰۰۹).

بیان مسئله

همانطور که می دانیم خانواده ها از لحاظ اقتصادی، اجتماعی، دینی و ... تفاوت های بسیاری با یکدیگر دارند. خانواده مکانی است که در آن آموزش فراتر از مدرسه انجام شده است. به عنوان واحد اساسی اجتماعی خانواده ای با تحصیلات و سنت خوب می تواند محرکی برای توسعه باشد کشور و برای هماهنگی اجتماعی. همانطور که خانواده به عنوان "اولین کلاس درس" در نظر گرفته شده است که والدین در آن خدمت می کنند به عنوان اولین معلمان برای فرزندان خود، چگونگی پیشرفت تحصیلات خانواده یک مسئله مادام العمر برای آنها خواهد است (ویلیام و دبوره، ۲۰۱۸). وضعیت اقتصادی اجتماعی والدین از جهات بسیاری در عملکرد دانش آموزان تاثیر می گذارد برای نمونه اکثر والدینی که وضعیت اقتصادی اجتماعی متوسطی دارند نسبت به طبقه ی کارگر، به آزادی و استقلال کودکان و همچنین به امر تحصیل فرزندان شان اهمیت زیادی قائل خواهند است گارسپا (۲۰۱۹). شکل خانواده ها، طرز ارتباط اعضاء هر خانواده با یکدیگر و جامعه ای که خانواده در آن به سر می برد در تمام موارد یکسان نیست. بنابراین، تاثیر خانواده ها در رفتار افراد مختلف است. در یک خانواده شکل و طرز ارتباط اعضای خانواده طوری است که محیط خانواده را برای تامین احتیاجات اساسی کودکان چه در زمینه بدنی و چه در زمینه روانی مساعد می سازد. رفتار کودکی که در این خانوار پرورش می یابد با رفتار کودکی که محیط خانواده در تمایلات بچه ها، افکار و عقاید آن ها و طرز برخورد ایشان با دیگران تاثیر گذار است کمک می کند تاهمهارت حل مسئله فرآیند تفکر منطقی و منظمی است که به فرد هنگام رویارویی با مشکلات، راحل های متعددی جستجو کند و سپس بهترین راه حل را انتخاب نماید (شریعتمداری، ۱۳۶۴). هنگامیکه افراد از مهارت حل مسئله برای برطرف کردن مسائل بین فردی و مسائل اجتماعی استفاده می کنند به آن مهارت حل مسئله گفته می شود نوری قاسم آبادی، ۱۳۷۷) امروز بسیاری از محققان معتقدند مهارتهای مقابله ای مانند توانایی حل مسئله، دور اندیشی و انجام ارزیابی های منطقی و درست به افراد کمک می کند تا به طور موفقیت آمیزی با مشکلات مقابله نمایند. اما متاسفانه بسیاری از افراد در رویارویی با مسائل زندگی توانایی های لازم را کسب نکرده و در مواجهه با مشکلات روزمره آسیب پذیر می باشند. گروه سنی در معرض خطر برای ناهنجاری های رفتاری و اجتماعی نوجوانان می باشند، چرا که آنها در مقطعی قرار دارند که بحران هویت، بلوغ، غرور جوانی، تمایل به سرکشی و مستقل بودن و...

¹. Academic engagement

². Walker

³. Barkley

وجود دارد. لذا ارتقای سطح آگاهی و نگرش و متعاقبا عملکرد این گروه ها بر پیشگیری از این معضلات و گسترش بهداشت روان نقش مهمی می تواند داشته باشد (نجفی و همکاران (1391) پژوهش ها نشان داده است که بسیاری از مشکلات عاطفی روانی، ریشه های روانی- اجتماعی داشته و در صورتی که افراد دارای چنین توانمندی هایی باشند قادر خواهند بود تا با سایر افراد جامعه، فرهنگ و محیط خود سازگارانه عمل نموده و بهداشت روان خود را در سطح مطلوبی تامین نمایند. (هرمن 1 و همکاران، 2008، مردانی و همکاران، 2011). اضطراب تحصیلی وحل مساله به مجموعه ای از توانایی ها گفته می شود که زمینه ی سازگاری رفتار مثبت و مفید را فراهم می آورد، این توانایی فرد را قادر می سازد که ضمن پذیرش مسئولیت های فردی و اجتماعی خود، بدون لطمه زدن به خود و دیگران بتواند به شکل موثری با خواست، انتظارات و مشکلات روزانه در روابط بین فردی روبرو گردد و بدین طریق از گرفتار شدن به آسیب های رفتاری، روانی و اجتماعی در امان باشد. (کریم زاده و همکاران، 1388) در مدل اشتیاق تحصیلی رومبرگر و لارسون¹ (1998) : شور و اشتیاق تحصیلی دو مؤلفه از شور و اشتیاق آکادمیک و شور و شوق اجتماعی است که به سازگاری آکادمیک کمک می کند. در این مدل، شور و شوق اجتماعی توسط رفتارهایی همچون حضور در کلاس های درس، پذیرش مقررات و مشارکت فعال در امور مربوط به کلاس تعریف می شود و شور و شوق تحصیلی شامل نگرش های دانش آموزان نسبت به مدرسه و توانایی برآورده کردن انتظارات عملکرد هست. اشتیاق آکادمیک دارای سه بعد رفتاری: (رفتارهای مثبت، آموزش، مشارکت در فعالیت های فوق برنامه مدرسه)، هیجانی: (احساسات، علایق، ادراکات و نگرش نسبت به مدرسه) و شناختی: (توانمندسازی روان شناختی دانش آموزان در یادگیری و به کارگیری راهبردهای خودتنظیمی) است و این نقش مهمی در موفقیت تحصیلی، ارتقا تحصیلی دانش آموزان و کاهش رفتارهای پرخطر در مدارس ایفا می کند. (جنیفر، فردریک²، 2015) : تعهد، دانش آموز را نسبت به اهداف آموزشی و درگیری دانش آموز با تکالیف مربوطه را بیشتر می کند (مؤمنی، عباسی، پیرانی، بگیان کوله مرز، 1397). مطالعه ای که در سال ۲۰۱۰ توسط فردگروپ و همکارانش انجام شد نشان داد که دانش آموزانی که در معرض استرس قرار دارند عملکرد تحصیلی پایینتری نسبت به همتایان خود دارند استرس میتواند باعث کاهش تمرکز و توجه دانش آموزان شود و این موضوع میتواند تأثیر منفی بر عملکرد تحصیلی آنان داشته باشد. یک مطالعه دیگر که در سال ۲۰۱۴ توسط چانگ و همکارانش انجام شد نتایج مشابه را نشان داد. در این مطالعه استرس شغلی معلمان با عملکرد تحصیلی دانش آموزان مرتبط بود معلمانی که در معرض استرس شغلی بیشتری قرار داشتند دانش آموزان با عملکرد تحصیلی پایینتری را داشتند. یک دسته دیگر از تحقیقات بر روی رابطه استرس و عملکرد تحصیلی به ارتباط بین استرس و مشکلات رفتاری میان دانش آموزان اشاره دارند استرس میتواند منجر به افزایش مشکلات رفتاری مثل اختلال های تمرکز و رفتارهای ناشناسی شود که در نهایت می تواند به کاهش عملکرد تحصیلی منجر شود. تحقیقات نشان می دهند که استرس می تواند رابطه معکوسی با عملکرد تحصیلی داشته باشد به این معنی که با افزایش استرس عملکرد تحصیلی کاهش می یابد بنابراین مدیریت استرس و ارائه محیط های آموزشی مناسب می تواند برای بهبود عملکرد تحصیلی دانش آموزان مؤثر باشد.

- اهداف تحقیق

- هدف اصلی

تعیین برآزش مدل ارتباط موقعیت اجتماعی- اقتصادی با عملکرد تحصیلی با نقش میانجی اضطراب

- اهداف فرعی:

تعیین تأثیر مستقیم و غیرمستقیم موقعیت اجتماعی- اقتصادی بر عملکرد تحصیلی

تعیین نقش میانجیگری اضطراب تحصیلی در ارتباط بین موقعیت اجتماعی- اقتصادی و عملکرد تحصیلی

¹. Rumberger, Larson

². Jennifer A. Fredricks

- سؤالات پژوهش

- 1- آیا مدل ارتباط موقعیت اجتماعی- اقتصادی با عملکرد تحصیلی با نقش میانجی اضطراب تحصیلی از برآزش برخوردار است؟
- 2- تأثیر مستقیم و غیرمستقیم موقعیت اجتماعی- اقتصادی بر عملکرد تحصیلی کدام است؟
- 3- آیا اضطراب تحصیلی در رابطه بین موقعیت اجتماعی- اقتصادی با عملکرد تحصیلی نقش میانجی دارند؟

نتایج

– یافته‌های توصیفی

این یافته‌ها شامل داده‌های توصیفی از متغیرها مانند تعداد، میانگین، انحراف استاندارد و هیستوگرام است. اول، نتایج تجزیه و تحلیل آمار توصیفی به متغیرهای تحقیق ارائه شده است (جدول 1-4 ملاحظه شود).

جدول 1-4. یافته‌های توصیفی مربوط به متغیرهای پژوهش

متغیرهای پژوهش	تعداد	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی	کمترین نمره	بیشترین نمره
موقعیت اجتماعی-اقتصادی	304	95/45	13/34	-0/816	0/837	43	119
اضطراب تحصیلی	304	22/92	7/95	-0/642	0/025	9	45
عملکرد تحصیلی	304	34/57	7/95	0/628	-0/330	9	45

همان‌طور که در جدول 1-4 نشان داده شده است، میانگین، انحراف معیار چولگی، کشیدگی، کمترین نمره و بیشترین نمره جهت توصیف متغیرهای موردبررسی در الگوی ساختاری تحقیق موردبررسی قرار گرفته است یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد در متغیر موقعیت اجتماعی-اقتصادی میانگین 95/45، انحراف معیار 13/34، چولگی -0/816 و کشیدگی 837/0، بیشترین نمره 119 و کمترین نمره 43 در متغیر اضطراب تحصیلی میانگین 22/92، انحراف معیار 7/95، چولگی -0/642 و کشیدگی 025/0، بیشترین نمره 45 و کمترین نمره 9 و همچنین در متغیر عملکرد تحصیلی میانگین 34/57، انحراف معیار 7/95، چولگی 628/0 و کشیدگی 330/0، بیشترین نمره 45 و کمترین نمره 9 و در ادامه نمودار هیستوگرام هر متغیر ترسیم شده است.

– پیش فرض‌های تحلیل مسیر

استفاده از روش آماری تحلیل مسیر مانند دیگر روش‌های آماری، فرضیاتی دارد که باید قبل از استفاده از این روش موردبررسی قرار گیرد که می‌توان به آن‌ها اشاره کرد که آن‌ها طبیعی هستند.

– نرمال بودن

یکی از روش‌های بررسی نرمال بودن داده‌ها استفاده از آزمون‌هایی همچون شاپیرو ویلک^۸ و کولموگوروف اسمیرنوف^۹ است که در پژوهش حاضر از آزمون شاپیرو ویلک استفاده شده و نتایج آن در جدول ۳-۴ گزارش شده است.

جدول ۳-۴. نتایج آزمون شاپیرو ویلک

متغیر	آماره	سطح معنی‌داری
موقعیت اجتماعی-اقتصادی	0/959	0/118
اضطراب تحصیلی	0/954	0/078
عملکرد تحصیلی	0/962	0/092

طبق مندرجات جدول ۳-۴، سطح معنی‌داری به‌دست‌آمده برای متغیرهای امید به تحصیل، اضطراب تحصیلی و عملکرد تحصیلی بالاتر از 0/05 به‌دست‌آمده است که در نتیجه فرضیه صفر آزمون (فرض نرمال بودن) تأیید می‌شود.

-ضرایب همبستگی

برای بررسی مدل ساختاری بین متغیرها ابتدا ماتریس همبستگی بین متغیرهای مشاهده‌شده محاسبه شد. جدول ۴-۴ ماتریس ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش حاضر را نشان می‌دهد.

جدول ۴-۴. ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش

متغیرهای پژوهش	موقعیت اجتماعی-اقتصادی	اضطراب تحصیلی	عملکرد تحصیلی
موقعیت اجتماعی-اقتصادی	1		
اضطراب تحصیلی	-0/517**	1	
عملکرد تحصیلی	0/592**	-0/392**	1

** = $p < 0/01$ * = $p < 0/05$

همان‌طور که در جدول ۴-۴ ملاحظه می‌شود، ضریب همبستگی بین متغیرهای پژوهش پایین هست و اکثر ضرایب همبستگی در سطح $0/01 < p$ معنی‌دار هستند. بیشترین ضریب همبستگی مربوط به عملکرد تحصیلی و موقعیت اجتماعی-اقتصادی (0/592) و کمترین ضریب همبستگی مربوط به اضطراب تحصیلی (-0/338) هست.

⁸ Shapiro Wilk

⁹ Kolmogorov Smirnov

- پاسخ به سؤالات تحقیق

سؤالات تحقیق بر اساس روش تحلیل مسیر در مدل مسیر برازش شده، با استفاده از ضرایب استاندارد مسیر β ، مقادیر آماره تی (t-value)، شاخص های برازندگی مدل و بوت استرپ میانجی ماکرو (پریچر و هایز، 2008) پاسخ داده می شوند. در مدل مسیر برازش شده، برای هر مسیر مقدار به دست آمده برای آماره t با مقادیر بحرانی 1/96 و 1-1/96 مقایسه می شود. اگر مقادیر محاسبه شده توسط نرم افزار بین دو عدد مذکور قرار داشت، مسیر مورد نظر در سطح خطای 5 درصد معنی دار نمی باشد، در غیر این صورت در سطح خطای 5 درصد معنی دار هست.

یافته های مربوط به سؤالات تحقیق:

پاسخ به سال اول تحقیق

1- آیا مدل ارتباط موقعیت اجتماعی- اقتصادی با عملکرد تحصیلی با نقش میانجی اضطراب تحصیلی از برازش برخوردار است؟

مدل ارتباط موقعیت اجتماعی- اقتصادی با عملکرد تحصیلی با نقش میانجی اضطراب تحصیلی با استفاده از نرم افزار آماری لیزرل (Lisrel) بر اساس داده های مشاهده شده در بین نمونه آماری مورد مطالعه برازش داده می شود. روش مدل برازش مسیر تا حدی است که داده های مشاهده شده در نمونه آماری مطالعه با الگوی نظری انطباق دارند، یا می تواند بیان شود که آیا الگوی ارائه شده توسط محقق بر داده های واقعی مشاهده شده در نمونه آماری تحقیق هست.

در روش های آماری سنتی، پژوهشگر اغلب بر اساس یک معیار منفرد برای رد یا تأیید فرضیه است. در آزمون و الگوی نظری تحقیق، هیچ معیار واحدی وجود ندارد که تنها معیار بر اساس معیار باشد، محقق تصمیم می گیرد که آیا مدل نظری قابل قبول است یا نه. موضوع مدل سازی ساختاری در آمار استنباطی بسیار متنوع و پیچیده است و تعداد زیادی از شاخص های قندی وجود دارد که حتی یک توافقنامه عمومی نیستند که محققان شاخص های متفاوتی در مقالات مختلف ارائه کرده اند. در این پژوهش مهم ترین شاخص های برازندگی به دست آمده توسط نرم افزار لیزرل مانند شاخص برازش فزاینده (RFI)، شاخص برازندگی افزایشی (IFI)، شاخص توکر- لوئیس (TLI) و شاخص برازندگی تطبیقی (CFI) و جذر میانگین مجزورات خطای تقریب (RMSEA) جهت سنجش مناسب بودن برازش الگوی مفهومی تحقیق در جدول 4-6 ارائه شده است.

جدول 4-6. شاخص های برازش مربوط به آزمون مدل پیشنهادی

مقدار	شاخص
5/69	مجذور کای (χ^2)
1	درجه آزادی (df)
0/01	سطح معنی داری
5/69	χ^2/df

0/888	شاخص برازش فزاینده (RFI)
0/985	شاخص برازندگی افزایشی (IFI)
0/906	شاخص توکر- لوئیس (TLI)
0/984	شاخص برازندگی تطبیقی (CFI)
0/125	جذر میانگین مجذورات خطای تقریب (RMSEA)

با توجه به نتایج مندرج در جدول 6-4، جذر میانگین مجذورات خطای تقریب (RMSEA)، 0/125 به دست آمد که حد قابل قبول این شاخص کمتر از 0/1 می باشد. نسبت کای اسکوئر به درجه آزادی (X^2/DF) نیز 5/69 به دست آمد که مقدار قابل قبول برای این شاخص کمتر از 3 است. شاخص برازش فزاینده (RFI)، شاخص برازندگی افزایشی (IFI)، شاخص توکر- لوئیس (TLI) و شاخص برازندگی تطبیقی (CFI) نیز به ترتیب 0/888، 0/985، 0/906 و 0/984 گزارش شده است. پس از حذف مسیرهای غیر معنی دار و اصلاح مدل، شاخص های برازش مدل در جدول 7-4 ارائه خواهد شد.

برازش مدل مسیر تحقیق در محیط نرم افزار لیزرل در حالت تخمین استاندارد (ضرایب مسیر و بارهای عاملی) در نمودار (5-4) نشان داده شده است، همان طور که مشاهده می شود اثر موقعیت اجتماعی- اقتصادی بر عملکرد تحصیلی اضطراب به ترتیب 0/0، 52/49 - و 0/45 و اضطراب تحصیلی بر عملکرد تحصیلی به ترتیب 0/11 و 0/10 - هست.

جدول 5-4. پارامترهای اندازه گیری روابط مستقیم در مدل پیشنهادی

مسیرها	ضرایب غیراستاندارد (B)	ضرایب استاندارد (β)	خطای معیار (SE)	t	سطح معنی داری (P)
موقعیت اجتماعی- اقتصادی به عملکرد تحصیلی	0/217	0/490	0/026	8/39	0/0001
موقعیت اجتماعی- اقتصادی به اضطراب تحصیلی	-0/308	-0/521	0/029	-10/49	0/0001
اضطراب تحصیلی به عملکرد تحصیلی	-0/076	-0/102	0/040	-1/91	0/055

در نمودار 4-5 مدل مسیر برازش شده تحقیق در حالت آزمون t در نرم افزار لیزرل نشان داده شده است. برای هر مسیر مقدار آماره t با مقادیر بحرانی 1/96 و 1/96- مقایسه شده است و به جز مسیر اضطراب تحصیلی به عملکرد تحصیلی که بارنگ قرمز مشخص شده است تمامی مسیرهای موجود در مدل در سطح خطای 5 درصد معنی دار هست.

جدول 4-7. شاخص های برازش پس از اصلاح مدل

مقدار	شاخص
2/47	مجذور کای (χ^2)
1	درجه آزادی (df)
2/47	χ^2/df
0/930	شاخص برازش فزاینده (RFI)
0/992	شاخص برازندگی افزایشی (IFI)
0/949	شاخص توکر- لوئیس (TLI)
0/991	شاخص برازندگی تطبیقی (CFI)
0/082	جذر میانگین مجذورات خطای تقریب (RMSEA)

با توجه به شاخص های برازش پس از اصلاح مدل، شاخص های نیکویی مناسب بدست آمده توسط نرم افزار در محدوده تقریبی پذیرفته می شوند، به این معنی که داده های مشاهده شده در نمونه آماری این مطالعه به طور گسترده مطابق با الگوی مفهومی تحقیق، به عبارت دیگر مقادیر شاخص هستند. برازش نیکویی نشان می دهد که الگوی مفهومی تحقیق مناسب است و می توان گفت که در کل الگوی پژوهش الگوی نسبتاً مناسبی است و توانایی توضیح روابط بین متغیرهای موجود در الگوی ارائه شده را دارد.

پاسخ به سؤال دوم تحقیق

2- تأثیر مستقیم و غیرمستقیم موقعیت اجتماعی- اقتصادی بر عملکرد تحصیلی کدام است؟

طبق اطلاعات موجود در جدول 4-8 موقعیت اجتماعی- اقتصادی تأثیر مستقیم و معنی داری بر عملکرد تحصیلی دارد (مقادیر آمار t بین دو مقدار بحرانی 1/96 و 1/96- قرار ندارد). اضطراب تحصیلی بر عملکرد تحصیلی تأثیر مستقیم ندارد (مقادیر آمار t بین دو مقدار بحرانی 1/96 و 1/96- قرار دارد).

ضرایب استاندارد و سطح معنی داری برای مسیر موقعیت اجتماعی- اقتصادی به عملکرد تحصیلی $\beta = 0/530$ ($P=0/0001$) مثبت و معنی دار هست و می توان با اطمینان 0/95 بیان کرد که مسیر مستقیم این دو متغیر معنی دار بوده و موقعیت اجتماعی- اقتصادی بر عملکرد تحصیلی تأثیر مستقیم و معنی داری دارد.

جدول 4-8. پارامترهای اندازه گیری روابط مستقیم در مدل پیشنهادی

مسیرها	ضرایب غیراستاندارد (B)	ضرایب استاندارد (β)	خطای معیار (SE)	t	سطح معنی داری (P)
موقعیت اجتماعی- اقتصادی به عملکرد تحصیلی	0/471	0/451	0/026	8/39	0/0001

پاسخ به سؤال سوم

3- آیا اضطراب تحصیلی در رابطه بین موقعیت اجتماعی- اقتصادی با عملکرد تحصیلی نقش میانجی دارند؟

برای بررسی نقش میانجیگری متغیرهای اضطراب تحصیلی از روش تحلیل بوت استرپ میانجی ماکرو (پریچر و هایز، 2008) استفاده شد که نتایج در جدول 4-9 گزارش شده است. لازم به ذکر است که منظور از داده رابطه غیرمستقیم در نمونه اصلی، بوت میانگین برآوردهای رابطه غیرمستقیم در نمونه های بوت استرپ، جدول سوگیری بیانگر تفاضل بین داده و بوت و خطای معیار نشان دهنده انحراف معیار برآوردهای غیرمستقیم در نمونه های بوت استرپ است.

جدول 4-9. پارامترهای اندازه گیری روابط غیرمستقیم در مدل پیشنهادی

مسیر غیرمستقیم	داده	بوت	سوگیری	خطای استاندارد	حد پایین	حد بالا
موقعیت اجتماعی- اقتصادی از طریق اضطراب تحصیلی با عملکرد تحصیلی	0/0235	0/0230	-0/0005	0/0146	-0/0040	0/0524

علاوه بر این، حدود بالا و پایین رابطه غیرمستقیم موقعیت اجتماعی- اقتصادی با عملکرد تحصیلی از طریق اضطراب تحصیلی، صفر را در برمی گیرد که به معنی آن است که این مسیر غیرمستقیم معنی دار نبوده و اضطراب تحصیلی بین رابطه موقعیت اجتماعی- اقتصادی و عملکرد تحصیلی نقش میانجیگری را ندارد.

وجود هم خطی نشان دهنده همبستگی بالا بین چند متغیر مستقل (پیش بین) بوده که همبستگی چندگانه بین این متغیرهای مستقل و ملاک را تحت تأثیر قرار می دهد؛ بنابراین در تحلیل رگرسیون و همبستگی چندگانه باید عدم وجود هم خطی مورد بررسی قرار گیرد. یکی از شاخص های هم خطی تولرانس^{۱۱} و دیگری VIF (عامل تورم واریانس)^{۱۲} است.

جدول 4-10: شاخص های هم خطی تولرانس و VIF (عامل تورم واریانس)

متغیرهای مستقل	متغیر وابسته	تولرانس	VIF
موقعیت اجتماعی - اقتصادی			
		0/647	1/547
عملکرد تحصیلی			
		0/751	1/280
اضطراب تحصیلی			
		0/719	1/391

در جدول 4-10: نتایج حاصل از شاخص های هم خطی تولرانس و VIF (عامل تورم واریانس) آمده است از آنجایی که اگر مقدار تولرانس کمتر از 0/1 و VIF بیشتر از 10 باشد احتمال هم خطی وجود دارد. در بررسی هم خطی برای هر کدام از متغیرهای امید به تحصیل، اضطراب تحصیلی شاخص تولرانس از 0/1 کمتر و VIF بیشتر از 10 نیست؛ بنابراین احتمال وجود هم خطی بسیار پایین است.

¹¹ - Tolerance

¹² - Variance inflation factor

نتیجه گیری

3- بحث در نتایج توصیفی داده ها

از آنجا که هدف از پژوهش حاضر مدل یابی علی ارتباط موقعیت اجتماعی- اقتصادی با عملکرد تحصیلی با نقش میانجی اضطراب تحصیلی در میان دانش آموزان مقطع متوسطه می باشد. در این فصل نتایجی را که از انجام این پژوهش به آنها دست یافته ایم به شرح زیر می باشد:

یافته های تحقیق نشان می دهد در متغیر موقعیت اجتماعی- اقتصادی میانگین 95/45، انحراف معیار 13/34، چولگی 0/816- و کشیدگی 837/، بیشترین نمره 119 و کمترین نمره 43 در متغیر اضطراب تحصیلی میانگین 22/92، انحراف معیار 7/95، چولگی 0/642- و کشیدگی 025/، بیشترین نمره 45 و کمترین نمره 9 و همچنین در متغیر عملکرد تحصیلی میانگین 34/57، انحراف معیار 7/95، چولگی 0/628- و کشیدگی 330/، بیشترین نمره 45 و کمترین نمره 9 است. یکی از روش های بررسی نرمال بودن داده ها استفاده از آزمون های همچون شاپیرو و وِلک و کولموگروف اسمیرنوف است که در پژوهش حاضر از آزمون شاپیرو وِلک استفاده شده است. با استفاده از نرم افزار آماری لیزرل (Lisrel) بر اساس داده های مشاهده شده در بین نمونه آماری مورد مطالعه برازش داده می شود.

4-5 بحث در نتایج تحلیلی داده ها

در این پژوهش مجموعاً 3 سوال با استفاده از آزمون های همچون شاپیرو وِلک و کولموگروف اسمیرنوف و با بکارگیری نرم افزار لیزرل (Lisrel) مورد تجزیه و تحلیل و ارزیابی قرار گرفت که نتایج آزمون سوال ها به شرح زیر است:

در رابطه با سوال اول، آیا مدل ارتباط موقعیت اجتماعی- اقتصادی با عملکرد تحصیلی با نقش میانجی اضطراب تحصیلی از برازش برخوردار است؟ برآورد مقادیر آماره χ^2 نشان می دهد که تمامی مسیرهای موجود در مدل برازش شده تحقیق به جز مسیر اضطراب تحصیلی به عملکرد تحصیلی در سطح خطای 5 درصد معنی دار می باشد (مقادیر آمار χ^2 بین دو مقدار بحرانی 1/96 و 1/96- قرار ندارد). با توجه به شاخص های برازش پس از اصلاح مدل، شاخص های نیکویی برازش بدست آمده توسط نرم افزار در دامنه تقریبی پذیرش می باشند یعنی اینکه داده های مشاهده شده در نمونه آماری مورد مطالعه تا حد زیادی منطبق بر الگوی مفهومی تحقیق می باشند به عبارتی مقادیر شاخص های نیکویی برازش به دست آمده حاکی از برازش مناسب الگوی مفهومی تحقیق می باشد و می توان گفت که در مجموع الگوی ارائه شده تحقیق نسبتاً الگوی مناسبی است. در کل مدل پیشنهادی یک الگوی نسبتاً خوب و توانایی توضیح روابط بین متغیرهای فعلی در مدل پیشنهادی است. اگرچه مسیر باز بودن به عملکرد تحصیلی قابل توجه نبود، اما در کل مدل تناسب نسبی داشت، و همچنین ضرایب همبستگی از پشتیبانی آموزشی تا یک نشاط آکادمیک قابل توجه بود. این نتیجه با نتایج پژوهش های دهقانی و عزیزان کهن (1398)، فتحی، جمال آبادی (1396)، کولی، مارتین، باترل و آرمسترانگ (2018) مبنی بر رابطه مثبت و مستقیم بین موقعیت اجتماعی- اقتصادی اشتیاق تحصیلی همسو می باشد. در توضیح این یافته، موقعیت اجتماعی- اقتصادی به دانش آموزان کمک می کند تا استرس روانی را به دلیل مشکلات و چالش های آموزش و پرورش و به عنوان یک نیروی مقابله برای رویارویی موفق و آسان افراد در زمان درگیری و فشارهای آموزشی کاهش داده و وظایف چالش برانگیز را در این راستا تسهیل می کند. وقتی دانش آموز اطمینان دارد که در مواجهه با مشکلات مدرسه تنها نیست و از طرف دوستان، معلمان و والدین حمایت می شوند، آنها در واقع سختی مسئولیت را بر عهده دارند و از ضعف و ناامید شدن برای مقابله با مشکلات و چالش های آموزش خودداری می کنند هویت بیشتری را تجربه کنید. پشتیبانی تحصیلی موضوعی چند بعدی است که دانش آموز معلم، والدین معلم و والدین همسالان از ترکیبات را در اختیار آنها قرار می دهد که می تواند به آنها در بهبود کیفیت و کمیت فعالیتهای آموزشی دانش آموزان کمک کند و به آنها در حل مشکلات خود با موفقیت کمک کند و پاسخ های مناسبی به آنها داشته باشد که این امر می تواند منجر به نشاط بیشتر شود.

در رابطه با سؤال دوم، تأثیر مستقیم و غیرمستقیم موقعیت اجتماعی - اقتصادی بر عملکرد تحصیلی کدام است؟ موقعیت اجتماعی - اقتصادی تأثیر مستقیم و معنی داری بر عملکرد تحصیلی دارد (مقادیر آماره t بین دو مقدار بحرانی $1/96$ و $-1/96$ قرار ندارد). اضطراب تحصیلی بر عملکرد تحصیلی تأثیر مستقیم ندارد (مقادیر آماره t بین دو مقدار بحرانی $1/96$ و $-1/96$ قرار دارد). پژوهش تنها در اضطراب تحصیلی به عملکرد تحصیلی تأثیر مستقیم و معنی داری وجود ندارد و در سایر مسیرها تأثیر به صورت مستقیم و معنی دار هست این نتیجه با نتایج پژوهش های شیخ الاسلامی و کریمیان پور (1397) و تامایو و همکاران (2020)، موتسیا، دینگا و کنیای (2019) رابطه مثبت و مستقیم بین پشتیبانی تحصیلی و آموزش تحصیلی است. سوال امین اغلو (2010) در پژوهش خود که شامل 239 دانشجو بود، این رابطه معنی داری بین سطوح خود اثربخشی آموزشی و صداقت دانشگاهی پیدا نکرد. در توضیح این موضوع، می توان گفت که ساختار اشتیاق ساختاری ریشه در تئوری کنترل اجتماعی دارد (هیرشی، 1969، نقل از بشرپور، عیسی زادگان، زاهد بابلان و احمدیان، 1391) دارد بر نقش احساسات فردی، دلبستگی و تعلق به نهادهای اجتماعی تأکید می کند. در این تئوری، پیوندها با تعهد، اعتقادات، دلبستگی و اشتیاق مشخص می شوند.

در رابطه با سوال سوم، آیا اضطراب تحصیلی در رابطه بین موقعیت اجتماعی - اقتصادی با عملکرد تحصیلی نقش میانجی دارند؟ وجود هم خطی نشان دهنده همبستگی بالا بین چند متغیر مستقل (پیش بین) بوده که همبستگی چندگانه بین این متغیرهای مستقل و ملاک را تحت تأثیر قرار می دهد. بنابراین در تحلیل رگرسیون و همبستگی چندگانه باید عدم وجود همخطی مورد بررسی قرار گیرد. یکی از شاخصهای همخطی تولرانس^{۱۳} و دیگری VIF (عامل تورم واریانس)^{۱۴} است.

منابع

- (۱۳۹۷)، اضطراب تحصیلی و باورهای شناخت شناسی: وارثی نقش تعدیل گری جنسیت، مطالعات آموزش و یادگیری، ۱۰ (۱)، ۱۲۹-جوکار، بهرام اعتماد، جلیل؛ ۱۱۱.
- انصاری، نیکو؛ جوکار، محمدرضا؛ حلاوت، زهره؛ رحیمی رضایی، مهرانگیز. (1398)، بررسی رابطه ی امید با عملکرد تحصیلی در دانش آموزان ابتدایی شهرستان امیدیه، چهارمین کنفرانس ملی رویکردهای نوین در آموزش و پژوهش، محمودآباد. 8-2
- رستگار خالد، امیر. (1391)، کنش های اجتماعی زنان و دختران نسبت به حجاب و رابطه آن با مصرف اینترنت و ماهواره. فصلنامه علمی پژوهشی شورای فرهنگی/اجتماعی زنان و خانواده. 14(56):7-82.
- بارانیان، سحر؛ حاجی یخچالی، علیرضا و آتش افروز، عسکر (1396)، مدلی برای تبیین رابطه پنج عامل بزرگ شخصیت و اضطراب تحصیلی با میانجیگری باورهای خودکارآمدی تحصیلی و حرمت خود تحصیلی در دانشجویان. فصلنامه علمی پژوهشی، پژوهش در یادگیری آموزشگاهی و مجازی، 15(1)، 2-34.
- بشرپور، سجاد؛ عیسی زادگان، علی؛ زاهد، عادل و احمدیان، لیلا. (1392)، مقایسه خودپنداره تحصیلی و اشتیاق به مدرسه در دانش آموزان مبتلا به ناتوانی یادگیری و عادی. مجله مطالعات آموزش و یادگیری، 5(64)، 47-65.
- بهرامی، فاطمه؛ بدری، مرتضی. (1396)، رابطه ادراک از محیط یادگیری و سرزندگی تحصیلی با نقش واسطه ای شناخت، فراشناخت، انگیزه پیشرفت و

¹³ - Tolerance

¹⁴ - Variance inflation factor

- خودکارآمدی در دانشجویان. *فصلنامه راهبردهای شناختی در یادگیری*. 5(9): 189-212.
- پور عبدل، قراملکی و عباسی. (1394)، مقایسه ی اهمال کاری تحصیلی و سرزندگی تحصیلی در دانش آموزان با و بدون اختلال یادگیری خاص، *مجله ناتوانیهای یادگیری*، 3(4): 121-127.
- جوکار، بهرام و حق نگهدار، مرجان. (1395)، رابطه ی هویت اخلاقی با بی صداقتی تحصیلی: بررسی نقش تعدیلی جنسیت. *مجله ی مطالعات آموزش و یادگیری*، 8(2)، 1-162.
- جهانیان، ناصر. (1395)، جایگاه نهاد وقف در اقتصاد بخش سوم. *نشریه اقتصاد اسلامی*. 16(62): 79-106.
- جلیلیان، سهیلا؛ عظیم پور، احسان؛ قلی زاده، نعمت اله. (1397)، پیش بینی عملکرد تحصیلی بر اساس اشتیاق تحصیلی و سرسختی روان شناختی در ۱۰۴-۱۰۰، *مطالعات آموزش و آموزشگاهی* 7(18)، دانش آموزان دوره متوسطه. *فصلنامه علمی-پژوهشی*
- جنابادی، حسین؛ سارانی، فهیمه. (1398)، اثربخشی آموزش خودکارآمدی بر کمک طلبی تحصیلی و اشتیاق تحصیلی دانش آموزان. *مجله مطالعات روان شناسی تربیتی*، 16(36): 1-28.
- حامدی نسب، صادق و عسگری، علی. (1395)، بررسی رابطه خوش بینی علمی و انگیزه پیشرفت با توجه به نقش واسطه گری خودکارآمدی تحصیلی. *فصلنامه* 61-49. 2(15)، *پژوهش های آموزش و یادگیری*،

- Alborzkouh p, nabati m, zainali m, abedi y. (2015). A review of the effectiveness of stress management skills training on academic vitality and psychological well-being of college students. *Journal of Medicine and Life*, **8**(4): 39-44.
- Achi ndifon bekomson. & ntamu, blessing agebo, (2019). Religious value orientation and self – efficacy among secondary school students in cross river state, Nigeria. *global journal of educational research* vol **18**, 81-89.
- Al-Harthy, I. S. & Was, C. A. (2013). Knowledge monitoring, goal orientations, self-efficacy, and academic performance: A path analysis. *Journal of College Teaching and Learning*, **10**(4), 263-278.
- Anderman, E. M. & Won, S. (2019). Academic cheating in disliked classes. *Ethics & Behavior*, **29**(1), 1–22.
- Anderman, M. E, & Murdock, B. T. (Eds). (2007). *Psychology of Academic cheating*. USA: Elsevier Academic Press. 197, 98 -103.
- Aaron, R.M. (1992). Student academic dishonesty: Are collegiate institutions addressing the issue? *NASPA Journal*, **29**(2), 107-113.
- Angell, L.R. (2006). The relationship of impulsiveness, personal efficacy, and academic motivation to college cheating. *College Student Journal*, **40**(1), 118- 131.
- Aaron, R.M, & Georgia, R.T. (1994). Administrator perceptions of student academic dishonesty in collegiate institutions. *NASPA Journal*, **31**(1), 83-91.
- Allport, G.W. (1966). The religious context of prejudice. *Journal for the Scientific Study of Religion*, **5**(4), 447-457.
- Anderman, E. M. & Won, S. (2019). *Academic cheating in disliked classes*. *Ethics & Behavior*, **29**(1), 1–22.

- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Bandura, Albert (1982). "Self-efficacy mechanism in human agency". American Kolbe, Kathy "Self-efficacy results from exercising control over personal conative strengths", *Psychologist*. 37 (2): 122–147.
- Blumenfeld, P, Paris. (2004). *Motivation and cognitive engagement in learning environments*. In R. K. Sawyer (Ed.), *The Cambridge handbook of the learning sciences* (pp. 475—488).
- Barnett, D.C, & Dalton, J.C. (1981). Why college students cheat. *Journal of College Student Personnel*, 22(6), 545-551.
- Bandura, A, Pastorelli, C, Barbananelli, C, & Caprara, G. V. (1999). Self efficacy pathways to childhood depression. *Journal of Personality and Social psychology*, 76, 258-269.
- Bowers, W.J. (1964). *Student dishonesty and its control in college*. New York: Bureau of Applied Social Research, Columbia University.
- Bowers, W.J. (1964). *Student dishonesty and its control in college*. New York: Bureau of Applied Social Research, Columbia University
- Barkley, R. A. (2009). Multi-method psychoeducational intervention for preschool children with disruptive behavior: Preliminary results at posttreatment. *Journal of Child Psychology and Psychiatry and Allied Disciplines*, 41, 319–332.
- Bakhshipour-Roudasri, A. (2008). Relationship between the life satisfaction, problem solving style and religions attitude with mental health. *Journal of Psychology, University of Tabriz*, 9, 8-26.
- Burke, J. (1997). Faculty perceptions of and attitudes toward academic dishonesty at a two-year college. (Doctoral dissertation, University of Georgia) *Dissertation Abstracts International* 58(06), 2097
- Collie, j, martin, j, bottrell, d, Armstrong, d. (2018). Social support, academic adversity and academic buoyancy: a person-centred analysis and implications for academic outcomes. *Educational Psychology*, 8(1): 12-25.
- Collie, R. J; Martin, A. J; Malmberg, L. E. Hall, J. and Ginns, P. (2015). "Academic concept: state of the evidence. *Review of Educational Research*, 60, 93-003.
- Chemers, M. M. Hu, L. & Garcia, B. F. (2001). Academic self-efficacy and first-year college student performance and adjustment. *Journal of Educational Psychology*, 93(1), 55-64.
- Cochran, J.K. Chamlin, M.B. Wood, P.B. & Sellers, C.S (1999). Shame, embarrassment and formal sanction threats: Extending the deterrence-rational choice model to academic dishonesty. *Sociological Inquiry*, 69(1), 91-105.
- Collie, R. J, Martin, A. J, Bottrell, D, Armstrong, D, Ungar, M. and Liebenberg, L. (2016). Social